

“โกนงา...แม่มมตุ้”

เรื่องเล่า เพ็ญภา

ลูก...ยอมเป็นที่รักดั่งแก้วตาดวงใจของพ่อแม่ทุกคน ยิ่งเป็นลูกคนเล็กด้วยแล้ว เราจะมีความรักความเอ็นดูปนอยู่ด้วยเป็นเท่าทวีคูณ ยามลูกเจ็บ...พ่อแม่เจ็บยิ่งกว่า

ถ้าแลกได้...ขอเจ็บแทนลูก ดีกว่าปวดใจที่เห็นลูกทรมาน

ฉัน... เป็นวิสัญญีพยาบาลทำงานอยู่ในโรงพยาบาลของรัฐมา 26 ปี เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 120 เตียง ในอำเภอขนาดใหญ่ ชายแดนติดประเทศ กัมพูชา ภาษาเขมร เป็นภาษาที่ใช้กันส่วนใหญ่

การผ่าตัดที่เราพอจะทำได้ตามศักยภาพ ได้แก่ ผ่าตัดไส้ติ่ง ทำหุ้ม ชูมดลูก ตัดตกแต่งบาดแผล ถ่างแผล เจาะหนอง ผ่าฝี เป็นต้น แพทย์ที่ทำการผ่าตัดก็เป็นแพทย์ทั่วไป เรายังขาดสูติแพทย์และศัลยแพทย์

ในแต่ละวันเราก็เล่นไปตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย โดยมีผู้ป่วยเป็นผู้ร่วมแสดง...เอ๊ะ! หรือว่าเป็นผู้กำกับ..กันแน่? รับแจ้งผ่าตัด ...ดมยา ...ผ่าตัด เป็นวงจรเช่นนี้ไปทุกวัน มีสุข ทุกข์ หมุนเวียนเข้ามาทักทาย

ทำอะไร? เราจะมีระบบการตรวจคัดกรองคนไข้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาภาวะแทรกซ้อน ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยทั้งร่างกายและจิตใจ

ทำอะไร? เราจะสามารถปลุกจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วย และครอบครัวที่มอบความไว้วางใจ มอบชีวิตให้เราดูแล

หากมีพรใดที่ฉันจะขอได้ ฉันอยากให้ทุกคนที่ทำงานทางการแพทย์ดูแลผู้ป่วยเหมือนญาติ เหมือนลูก เหมือนหลานตัวเอง เพราะลูกยอมเป็นดั่งแก้วตาดวงใจ

หนึ่งอาทิตย์หลังจากวันผ่าตัด ก็ยังสามารถกลับบ้านใช้ชีวิตได้ตามปกติ โดยไม่มีอาการแทรกซ้อนใดๆ

ส่วนฉันได้นำเหตุการณ์ที่สะกิดใจครั้งนี้ มาลดทอนความรู้สึกผิดของตัวเอง โดยได้จัดทำโปสเตอร์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไส้ติ่งแจกจ่ายไปตาม

สถานีอนามัยทั้งสี่สิบเจ็ดแห่งในอำเภอ ส่วนที่เหลือก็แจกจ่ายไปยังโรงเรียนและชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบเพื่อให้เรียนรู้ถึงการป้องกัน และสามารถส่งตัวผู้ป่วยมารักษาตั้งแต่ระยะเริ่มแรก

ในปีถัดมามีแพทย์หนุ่มจากแคนาดาเข้ามาทำงานในโรงพยาบาลที่ฉันประจำอยู่ เขาได้จัดทำแนวทางการประเมินอาการเบื้องต้นสำหรับผู้ป่วยไส้ติ่งอีกเสบมาใช้คัดกรองผู้ป่วย (Alvarado score)

ฉันอยากให้ทุกคนทุกครอบครัวที่เข้ามาผ่าตัดรักษาตัวที่โรงพยาบาล กลับออกไปพร้อมรอยยิ้มแห่งความสุข และที่สำคัญฉันไม่อยากได้ยินคำว่า “โกนงา ..แมชมตุ้” ซ้ำอีกครั้ง

ถึงวันนี้ ความหวัง ความตั้งใจของฉันยังไม่เห็นผลมากนัก ฉันยังพบผู้ป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อนไส้ติ่งแตกอยู่เป็นระยะ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยอื่นๆที่เราไม่อาจควบคุมได้

ฉันยังคงทำงานนี้ต่อไปและมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จ ด้วยทุกครั้งที่ฉันเห็นคนไข้ที่มีความทุกข์ ความเจ็บปวดได้รับการบรรเทา ฉันรู้สึกมีความสุขใจเสมอที่ได้ช่วยเหลือผู้คน

ฉันอยากสร้างทีมงานที่สามารถดูแลผู้ป่วยอย่าง “เข้าใจ เข้าถึง ฟังได้” เพียงถ้าหากเจ้าหน้าที่ทุกคนสามารถดูแลผู้ป่วยด้วยความเข้าใจ ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวก และเจ้าหน้าที่เป็นที่พึ่งของผู้ป่วยได้ในยามยาก เพียงเท่านี้ ฉันก็ถือว่าความตั้งใจของฉันสำเร็จแล้ว

เพราะนี่คือ “รางวัลที่ฉันต้องการ”

สำนักพิมพ์

โอพีอาร์

ถ้าแลกได้...ขอเจ็บแทนลูก ดีกว่า
ปวดใจที่เห็นลูกทรมาน

“โกนงา...แมชมตุ้”

ผู้เล่า เพ็ญ'ภา

เรื่องจริงจากการทำงาน

เสนอในงานมหกรรมคุณภาพโรงพยาบาลชุมชนฯ พุทธศักราช ปี 2555

ช่วงเย็นสามวันก่อนมาโรงพยาบาลก็อยู่สิกปวดท้อง คลื่นไส้ แม่พาไปหาหมออนามัยใกล้บ้าน ได้ยาธาตุน้ำขาวกับยาแก้ปวดท้องแก้คลื่นไส้อาเจียนพร้อมคำกำชับจากหมออนามัยว่า “ถ้าไม่ดีขึ้นให้ไปโรงพยาบาล”

ตื่นเช้า ก็อย่งรู้สิกปวดท้องคลื่นไส้ไม่มากนัก แม่นึกถึงคำกำชับของหมออนามัย จึงพาก้อยไปโรงพยาบาล แต่ก็ได้ยากลับไปกินเช่นเดิมพร้อมคำกำชับเดิมว่า “ถ้าไม่ดีขึ้นให้กลับมาโรงพยาบาล”

ดึกคืนนั้น โรงพยาบาลได้รับเด็กหญิงตัวน้อยคนนั้นอีกครั้ง คราวนี้เธอปวดท้องมากขึ้นจึงให้นอนสังเกตอาการที่ห้องอุบัติเหตุเพื่อรอเจาะเลือดส่งตรวจในช่วงเช้า ...หมอสงสัยไส้ติ่งอักเสบ คือ..สิ่งที่แม่ก้อยได้ยินจากหมอ

แล้วก้อยก็ได้นอนโรงพยาบาลตามดั่งที่แม่คาดหวังไว้ ซึ่งหมอน่าจะให้นอนโรงพยาบาลตั้งแต่เมื่อวานแล้ว...อย่างน้อยได้อยู่ใกล้หมอก็พออุ่นใจ

ก้อยได้รับการผ่าตัดไส้ติ่ง และสิ่งไม่ได้คาดคิดที่พบก็คือ ไส้ติ่งแตก!

ฉันรู้สึกสะเทือนใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับหนูน้อยทั้งๆที่แม่พาพาลูกมาหาหมอดั้งหลายครั้งแล้ว แต่ได้เพียงยาบรรเทาอาการปวดเท่านั้นเอง ถ้าเราวินิจฉัยโรคได้ถูกต้องตั้งแต่วันแรกก็จะรักษาได้ทันท่วงที เหตุการณ์นี้คงไม่เกิดขึ้น ..เป็นความผิดใครนะ? ฉันจะช่วยอะไรได้บ้าง? ฉันตั้งคำถามกับตัวเอง

แล้ววันหนึ่งก็มีเหตุการณ์ สะกิดใจทำให้ต้องถามตัวเองว่า “เราได้ทำดีที่สุดหรือยังในการดูแลคนไข้หนึ่งคนที่ผ่านเข้ามาในมือเรา หรือเราทำตามหน้าที่ที่ควรทำเท่านั้นเอง” ฉันยังตอบตัวเองไม่ได้...ไม่แน่ใจ

บ่ายวันทำงานวันนั้นฉันได้รับแจ้งผ่าตัด เป็นเด็กหญิงร่างเล็กผอมบางอายุหกขวบ เป็นลูกคนสุดท้องของครอบครัว เธอมีพี่ชายหนึ่งคน

ในการผ่าตัดแต่ละครั้ง เราต้องมีการเยี่ยมประเมินความพร้อมในการผ่าตัด และสร้างความคุ้นเคยไว้ว่างใจแก่ผู้ป่วย ‘ก้อย’ คือชื่อของเธอ จากการซักประวัติ ก้อยปวดท้องมาสามวัน ฉันได้อธิบายการผ่าตัดคร่าวๆให้ก้อยและแม่ของเธอฟังเพื่อให้ทั้งสองคลายกังวล พร้อมบอกภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นระหว่างผ่าตัด...แพ้ยาสลบ...เสียเลือดจำนวนมาก...แผลติดเชื้อ และกรณีที่ปวดมาหลายวันเช่นนี้ไส้ติ่งอาจแตกได้ ก้อยรับรู้สิ่งที่ได้ยิน โดยท่านอนนิ่งสีหน้าบ่งถึงความเจ็บปวด...ความกลัวฉายแววผ่านดวงตา

อีกหนึ่งชั่วโมงต่อมา หนูน้อยถูกนำตัวมาถึงหน้าห้องผ่าตัดโดยมีแม่เคียงข้างเธอมาตลอดทาง

“ไส้ติ่งน่าจะแตกนะ” เจ้าหน้าที่ผ่าตัดคนหนึ่งพูดขึ้นเมื่อเห็นท่าทางดูอาการของเด็กไม่สู้ดีนัก หนูน้อยถูกย้ายจากรถเข็นไปยังรถเข็นนอนเพื่อนำตัวเข้าห้องผ่าตัด

หนูนอนนอนอยู่บนเตียงผ่าตัด มีแสงไฟที่คาดไฟ มองเห็นสีหน้าของเธอ
เรียบเฉย ขณะที่ฉันเป็นคนคมยาสลบ ทีมงานจะมักเขม้นทำงานขั้นตอนการ
ผ่าตัดดำเนินต่อไปจนแพทย์พบไส้ติ่ง แต่น่าตกใจ สภาพไส้ติ่งที่พบมีก้อนเนื้อ
จับเป็นพังพืดและมีเยื่อช่องท้องยึดเกาะหุ้มไว้ ไส้ติ่งมีสีเขียวคล้ำ เปื่อยยุ่ย

มิน่า! คนไข้ถึงปวดท้องอย่างรุนแรง ฮึม!... เป็นอย่างที่เราคาดไว้จริงๆ
จากนั้นแพทย์ทำการตัดเลาะเนื้อที่อยู่รอบไส้ติ่งออกไป อย่างระมัดระวัง จน
สามารถตัดไส้ติ่งอีกเสบออกไปได้ แล้วจึงทำการเย็บปิดช่องท้องแต่ละชั้น โดย
คุณหมอได้ชะลอการเย็บปิดชั้นผิวหนังออกไปก่อน ๓-๔ วัน เพื่อดูแลไส้ติ่งว่า
อาจจะเกิดการติดเชื้อหรือไม่ ถ้าหากแผลดีขึ้นจึงจะกลับมาเย็บปิดผิวหนังอีก
ครั้ง

ฉันเฝ้าดูอาการของก้อยในห้องพักฟื้นจนตื่นดี จึงเตรียมเคลื่อนย้ายไปส่ง
ที่ตึกเด็กตามเดิม ซึ่งเป็นหน้าที่ของวิสัญญีพยาบาลที่ต้องติดตามไปส่งคนไข้
อย่างใกล้ชิดจนถึงเตียงคนไข้

“คุณแม่ เด็กไส้ติ่งแตกนะ ต้องชะลอการเย็บผิวหนังด้านนอกไว้ก่อน ถ้า
แผลดีไม่ติดเชื้อ หมอจึงจะเย็บปิดให้ใหม่”

“คุณแม่มองพาลูกมาเข้าไป” ฉันพูดโพล่งเกมคำหนีออกไปขณะช่วยยก
ตัวเด็กไปยังเปลนอนอีกตัวหนึ่ง โดยมีแม่ยืนเคียงข้างลูกด้วยความห่วงใยและ

โถงอกที่เห็นลูกออกมาจากห้องผ่าตัด..... ฉันเชื่อว่าห้องผ่าตัด...น้อยคน
นักที่จะไม่กลัว

“คุณหมอ...ฉันพาลูกมาหาหมอ สามครั้งแล้ว....”

“ฉันทำตามคำแนะนำของหมอทุกอย่าง เพื่อให้ลูกหายป่วย”

หญิงวัยกลางคนพูดตัดพ้อ แวดวงเศร้ารู้สึกผิดที่ไม่สามารถช่วยเหลือ
อะไรลูกได้

ถ้อยคำที่ได้ยินจากปากของเธอ ทำให้ฉันรู้สึกอึ้งไปชั่วขณะ ฉันมองเห็น
น้ำตาคลอทั้งสองข้างของเธอ.... ขณะที่แม่โน้มตัวลงใช้มือลูบผมลูกสาวด้วยความ
รักความห่วงใย พร้อมกับพูดเบาๆข้างหู “โกนงา...แม่มชดู้” แสดงความรัก
ความห่วงใยด้วยภาษาถิ่น(ภาษาเขมร)

ภาพที่เห็นเบื้องหน้า บรรยายความรู้สึกของความเป็นแม่ได้เป็นอย่างดี
และในฐานะที่ฉันเป็นแม่คนหนึ่ง ฉันจึงเอื้อมมือออกไปกุมมือแม่เด็ก สงบใจเพื่อ
ปลอบโยนและเป็นกำลังใจให้เธอ.....

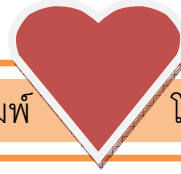
ความเป็นกัลยาณมิตร

ระหว่างผู้ดูแลรักษากับผู้ป่วย ช่วยทำ
ให้บริการราบรื่น

*If even a day should go by when I don't say I love you,
may never a moment go by without you knowing that I do.*

สำนักพิมพ์

โอพีอาร์

ถ้าแลกได้...ขอเจ็บแทนลูก

ดีกว่าปวดใจที่เห็นลูกทรมาน

“โกนงา...แม่มมตุ้”

ผู้เล่า เพ็ญ'ภา

เรื่องจริงจากการทำงาน

ในงานมหกรรมคุณภาพโรงพยาบาลชุมชน พุทธศักราช ปี 2555

ประเภท เรื่องเล่า

เพื่อประภา ศรีฤทธิประดิษฐ์ : เขียน

เพื่อประภา ศรีฤทธิประดิษฐ์ : ปกและภาพประกอบ

เลขที่ประจำหนังสือ : TALE : OPR : 02 : 2555

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2555

เจ้าของ : งานห้องผ่าตัดและวิสัญญี โรงพยาบาลชุมชน

109 หมู่ 6 ตำบลหนองฉลอง อำเภอบ้านขลุ่ย

จังหวัด ศรีสะเกษ 33140

บรรณาธิการที่ปรึกษา : นาง วลัยกา วิเศษกุล

: นาย ธนวัฒน์ พุฒิพงษ์ปรกรณ์

บรรณาธิการอำนวยการ : นายแพทย์ประวิทย์ เสรีขจรจรัส

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน

ราคา 1 บาท

ในปีถัดมาเมื่อแพทย์หนุ่มจากแดนใต้เข้ามาทำงานในโรงพยาบาลที่ฉันประจำอยู่ เขาได้จัดทำแนวทางการประเมินอาการเบื้องต้นสำหรับผู้ป่วยไส้ติ่งอักเสบมาใช้คัดกรองผู้ป่วย (Alvorado score)

ฉันอยากให้ทุกคนทุกครอบครัวที่เข้ามาผ่าตัดรักษาตัวที่โรงพยาบาล กลับออกไปพร้อมรอยยิ้มแห่งความสุข และที่สำคัญฉันไม่อยากได้ยินคำว่า “โกนงา ..แม่มชดู่” ซ้ำอีกครั้ง

ถึงวันนี้ ความหวัง ความตั้งใจของฉันยังไม่เห็นผลมากนัก ฉันยังพบผู้ป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อนไส้ติ่งแตกอยู่เป็นระยะ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยอื่นๆที่เราไม่อาจควบคุมได้

ฉันยังคงทำงานนี้ต่อไปและมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จ ด้วยทุกครั้งที่ฉันเห็นคนไข้ที่มีความทุกข์ ความเจ็บปวดได้รับการบรรเทา ฉันรู้สึกมีความสุขใจเสมอที่ได้ช่วยเหลือผู้คน

ฉันอยากสร้างทีมงานที่สามารถดูแลผู้ป่วยอย่าง “เข้าใจ เข้าถึง ฟังได้” เพียงถ้าหากเจ้าหน้าที่ทุกคนสามารถดูแลผู้ป่วยด้วยความเข้าใจ ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวก และเจ้าหน้าที่เป็นที่พึ่งของผู้ป่วยได้ในยามยาก เพียงเท่านี้ ฉันก็ถือว่าความตั้งใจของฉันสำเร็จแล้ว

เพราะนี่คือ “รางวัลที่ฉันต้องการ”

ทำอะไร? เราจะมีระบบการตรวจคัดกรองคนไข้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาภาวะแทรกซ้อน ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยทั้งร่างกายและจิตใจ

ทำอะไร? เราจะสามารถปลุกจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่มอบความไว้วางใจ มอบชีวิตให้เราดูแลด้วยความเข้าใจและห่วงใย

หากมีพรใดที่ฉันจะขอได้ ฉันอยากให้ทุกคนที่ทำงานทางการแพทย์ดูแลผู้ป่วยเหมือนญาติ เหมือนลูก เหมือนหลานตัวเอง เพราะลูกย่อมเป็นดั่งแก้วตาดวงใจ

หนึ่งอาทิตย์หลังจากวันผ่าตัด ก้อยสามารถกลับบ้านใช้ชีวิตได้ตามปกติ โดยไม่มีอาการแทรกซ้อนใดๆ

ส่วนฉันได้นำเหตุการณ์ที่สะกิดใจครั้งนี้ มาลดทอนความรู้สึกผิดของตัวเอง โดยได้จัดทำโปสเตอร์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไส้ติ่งแจกจ่ายไปตาม

สถานีนามัยทั้งสี่สิบเจ็ดแห่งในอำเภอ ส่วนที่เหลือก็แจกจ่ายไปยังโรงเรียนและชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบเพื่อให้เรียนรู้การเบื้องต้น และสามารถส่งตัวผู้ป่วยมารักษาตั้งแต่ระยะเริ่มแรก

เรื่องจากผู้เล่า (ผู้เขียน)

ความดีในหนังสือเล่มนี้ ขอมอบแด่ เด็กหญิง ก้อย และครอบครัว รวมทั้งผู้ป่วยที่มาผ่าตัดทุกท่านที่ใช้ความเจ็บปวด บอบช้ำทั้งกาย ใจ เป็นครู

เพ็ญ' ภา

2555

ช่วงเย็นสามวันก่อนมาโรงพยาบาลก็รู้สึกปวดท้อง คลื่นไส้ แม่พาไป
หาหมออนามัยใกล้บ้าน ได้ยาธาตุน้ำขาวกับยาแก้ปวดท้องแก้คลื่นไส้อาเจียน
พร้อมคำกำชับจากหมออนามัยว่า “ถ้าไม่ดีขึ้นให้ไปโรงพยาบาล”

ตื่นเช้า ก็ยังรู้สึกปวดท้องคลื่นไส้ไม่มากนัก แม่นึกถึงคำกำชับของ
หมออนามัย จึงพาก้อยไปโรงพยาบาล แต่ก็ได้ยากลับไปกินเช่นเดิมพร้อมคำ
กำชับเดิมว่า “ถ้าไม่ดีขึ้นให้กลับมาโรงพยาบาล”

ดึกคืนนั้น โรงพยาบาลได้รับเด็กหญิงตัวน้อยคนนั้นอีกครั้ง คราวนี้เธอ
ปวดท้องมากขึ้นจึงให้นอนสังเกตอาการที่ห้องอุบัติเหตุเพื่อรอเจาะเลือดส่ง
ตรวจในช่วงเช้า ...หมอสงสัยไส้ติ่งอักเสบ คือ..สิ่งที่แม่ก้อยได้ยินจากหมอ

แล้วก้อยก็ได้นอนโรงพยาบาลตามดังที่แม่คาดหวังไว้ ซึ่งหมอน่าจะให้
นอนโรงพยาบาลตั้งแต่เมื่อวานแล้ว...อย่างน้อยได้อยู่ใกล้หมอก็พออุ่นใจ

ก้อยได้รับการผ่าตัดไส้ติ่ง และสิ่งไม่ได้คาดคิดที่พบก็คือ ไส้ติ่งแตก!

ฉันรู้สึกสะเทือนใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับหนูน้อยทั้งๆที่แม่เขาพาลูกมาหา
หมอตั้งหลายครั้งแล้ว แต่ได้เพียงยาบรรเทาอาการปวดเท่านั้นเอง ถ้าเรา
วินิจฉัยโรคได้ถูกต้องตั้งแต่วันแรกก็จะรักษาได้ทันทั่วทั้งที่ เหตุการณ์นี้คงไม่
เกิดขึ้น ..เป็นความผิดใครนะ? ฉันจะช่วยอะไรได้บ้าง? ฉันตั้งคำถามกับ
ตัวเอง

“คุณแม่มองพาลูกมาเข้าไป” ฉันพูดโพล่งแกมคำหนีออกไปขณะช่วยยกตัวเด็กไปยังเปลนอนอีกตัวหนึ่ง โดยมีแม่ยืนเคียงข้างลูกด้วยความห่วงใยและ

โล่งอกที่เห็นลูกออกมาจากห้องผ่าตัด..... ขึ้นชื่อว่าห้องผ่าตัด...น้อยคนนักที่จะไม่กลัว

“คุณหมอ...ฉันพาลูกมาหาหมอ สามครั้งแล้ว....”

“ฉันทำตามคำแนะนำของหมอทุกอย่าง เพื่อให้ลูกหายป่วย”

หญิงวัยกลางคนพูดตัดพ้อ แหวตาคูเสร้านรู้สึกลึกซึ้งที่ไม่สามารถช่วยเหลืออะไรลูกได้

ถ้อยคำที่ได้ยินจากปากของเธอ ทำให้ฉันรู้สึกอึ้งไปชั่วขณะ ฉันมองเห็นน้ำตาคลอทั้งสองข้างของเธอ.... ขณะที่แม่โน้มตัวลงใช้มือลูบผมลูกสาวด้วยความรักความห่วงใย พร้อมกับพูดเบาๆข้างหู “โกนงา...แม่มชมตุ้” แสดงความรักความห่วงใยด้วยภาษาถิ่น(ภาษาเขมร:คำแปล : ลูกรัก แม่ขอโทษ)

ภาพที่เห็นเบื้องหน้า บรรยายความรู้สึกของความเป็นแม่ได้เป็นอย่างดี และในฐานะที่ฉันเป็นแม่คนหนึ่ง ฉันรับความรู้สึกนั้นได้จึงเอื้อมมือออกไปกุมมือแม่เด็ก ส่งใจเพื่อปลอบโยนและเป็นกำลังใจให้เธอ.....

“โกนงา...แม่มชมตุ้”

เรื่องเล่า เพ็ญภา

ลูก...ย่อมเป็นที่รักดังแก้วตาดวงใจของพ่อแม่ทุกคน ยิ่งเป็นลูกคนเล็กด้วยแล้ว เราจะมีความรักความเอ็นดูปนอยู่ด้วยเป็นเท่าทวีคูณ ยามลูกเจ็บ...พ่อแม่เจ็บยิ่งกว่า

ถ้าแลกได้...ขอเจ็บแทนลูก ดีกว่าปวดใจที่เห็นลูกทรมาน

ฉัน... เป็นวิสัญญีพยาบาลทำงานอยู่ในโรงพยาบาลของรัฐมา 26 ปี เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 120 เตียง ในอำเภอขนาดใหญ่ ชายแดนติดประเทศกัมพูชา ภาษาเขมร เป็นภาษาที่ใช้กันส่วนใหญ่

การผ่าตัดที่เราพอจะทำได้ตามศักยภาพ ได้แก่ ผ่าตัดไส้ติ่ง ทำหมัน ขูดมดลูก ตัดตกแต่งบาดแผล ล้างแผล เจาะหนอง ผ่าฝี เป็นต้น แพทย์ที่ทำการผ่าตัดก็เป็นแพทย์ทั่วไป เรายังขาดสูติแพทย์และศัลยแพทย์

ในแต่ละวันเราก็เล่นไปตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย โดยมีผู้ป่วยเป็นผู้ร่วมแสดง...เอ๊ะ! หรือว่าเป็นผู้กำกับ..กันแน่? รับแจ้งผ่าตัด ...ดมยา ...ผ่าตัดเป็นวงจรเช่นนี้ไปทุกวัน มีสุข ทุกข์ หมุนเวียนเข้ามาทักทาย

แล้ววันหนึ่งก็มีเหตุการณ์ สะกิดใจทำให้ต้องถามตัวเองว่า “เราได้ทำดีที่สุดหรือยังในการดูแลคนไข้หนึ่งคนที่ผ่านเข้ามาในมือเรา หรือเราทำตามหน้าที่ที่ควรทำเท่านั้นเอง” ฉันยังตอบตัวเองไม่ได้...ไม่แน่ใจ

บ่ายวันทำงานวันนั้นฉันได้รับแจ้งผ่าตัด เป็นเด็กหญิงร่างเล็กผอมบาง อายุหกขวบ เป็นลูกคนสุดท้องของครอบครัว เธอมีพี่ชายหนึ่งคน

ในการผ่าตัดแต่ละครั้ง เราต้องมีการประเมินความพร้อมในการผ่าตัด และสร้างความคุ้นเคยไว้วางใจแก่ผู้ป่วย ‘ก้อย’ กือชื่อของเธอ จากการซักประวัติ ก้อยปวดท้องมาสามวัน ฉันได้อธิบายการผ่าตัดคร่าวๆ ให้ก้อยและแม่ของเธอฟังเพื่อให้ทั้งสองคลายกังวล พร้อมบอกภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นระหว่างผ่าตัด...แพ้ยาสลบ...เสียเลือดจำนวนมาก...แผลติดเชื้อ และกรณีที่ปวดมาหลายวันเช่นนี้ไส้ติ่งอาจแตกได้ ก้อยรับรู้สิ่งที่ได้ยิน โดยท่านอนนิ่งสีหน้าบ่งถึงความเจ็บปวด...ความกลัวฉายแววผ่านดวงตา

อีกหนึ่งชั่วโมงต่อมา หนูน้อยถูกนำตัวมาถึงหน้าห้องผ่าตัดโดยมีแม่เคียงข้างเธอมาตลอดทาง

“ไส้ติ่งน่าจะแตกนะ” เจ้าหน้าที่ผ่าตัดคนหนึ่งพูดขึ้นเมื่อเห็นท่าทางดูอาการของเด็กไม่สู้ดีนัก หนูน้อยถูกย้ายจากรถเข็นไปยังรถเปลนอนเพื่อนำตัวเข้าห้องผ่าตัด

หนูน้อยนอนอยู่บนเตียงผ่าตัด มีแสงไฟที่ลาดใส่ มองเห็นสีหน้าของเธอเรียบเฉย ขณะที่ฉันเป็นคนดมยาสลบ ทีมงานจะมักเขม้นทำงานขั้นตอนการผ่าตัดดำเนินต่อไปจนแพทย์พบไส้ติ่ง แต่น่าตกใจ สภาพไส้ติ่งที่พบมีก้อนเนื้อจับเป็นพังพืดและมีเยื่อช่องท้องยึดเกาะหุ้มไว้ ไส้ติ่งมีสีเขียวคล้ำ เปื่อยยุ่ย

มิน่า! คนไข้ถึงปวดท้องอย่างรุนแรง ฮึม... เป็นอย่างที่เราคาดไว้จริงๆ จากนั้นแพทย์ทำการตัดเอาเนื้อที่อยู่รอบไส้ติ่งออกไป อย่างระมัดระวัง จนสามารถตัดไส้ติ่งอีกเสบออกไปได้ แล้วจึงทำการเย็บปิดช่องท้องแต่ละชั้น โดยคุณหมอได้ชะลอการเย็บปิดชั้นผิวหนังออกไปก่อน ๓-๔ วัน เพื่อดูแผลไส้ติ่งว่าอาจจะเกิดการติดเชื้อหรือไม่ ถ้าหากแผลดีขึ้นก็จะกลับมาเย็บปิดผิวหนังอีกครั้ง

ฉันเฝ้าดูอาการของก้อยในห้องพักฟื้นจนตื่นดี จึงเตรียมเคลื่อนย้ายไปส่งที่ตึกเด็กตามเดิม ซึ่งเป็นหน้าที่ของวิสัญญีพยาบาลที่ต้องติดตามไปส่งคนไข้ อย่างไรก็ตามถึงเพียงคนไข้

“คุณแม่ เด็กไส้ติ่งแตกนะ ต้องชะลอการเย็บผิวหนังด้านนอกไว้ก่อน ถ้าแผลดีไม่ติดเชื้อ หมอจึงจะเย็บปิดให้ใหม่”

